

७२८

प्रपञ्चसारसारसङ्ग्रहे

अथाघोरमन्त्रविधानमुच्यते —

अघोर ऋषिः । त्रिष्टुप् छन्दः । अघोररुद्रो देवता ॥ हुं बीजम् ।
ह्रीं शक्तिः । ह्रीं स्फुर स्फुर हत् । प्रस्फुर प्रस्फुर शिरः । घोर घोर
तनुरूप शिखा । चट चट प्रचट प्रचट कवचम् । कह कह वम वम
नेत्रत्रयम् । बन्ध बन्ध खादय खादय (घातय घातय) हुंफट् अस्त्रम् ॥
ध्यानम् —

काळाभ्राभः कराग्रैः परशुडमरुकौ खड्गखेटौ च वाणे-
प्लासौ शूलं कपालं दधदतिभयदो भीषणास्यस्त्रिणेत्रः ।
रक्ताकाराम्बरोऽहिप्रवरघटितगात्रोरिनागग्रहादीन्
खादन्निष्ठार्थदायी भवदनभिमतछित्तये स्यादघोरः ॥

ह्रीं स्फुर स्फुर प्रस्फुर प्रस्फुर घोर घोरतर तनुरूप चट चट प्रचट
प्रचट कह कह वम वम * बन्धय बन्धय खादय खादय हुंफट् ॥ इति
मन्त्रः । रक्षाप्रधानोयं मन्त्रः ॥

अथ पदन्यासः —

कदगास्यकण्ठहृन्नाभ्यन्धूरुषु जानुजङ्घयोः पदयोः ।
एकादशधा भिन्नैर्मन्त्राणैः न्यसतु विग्रहे मन्त्री ॥

एकादशधा विभागप्रकार उच्यते —

पञ्चमिथो सपद्मिः द्वाभ्यामप्यष्टमिथुभिश्च ।
पद्मिथुतुल्येग च पद्मिद्वाभ्यां च मेदितः क्रमशः ॥

* बन्ध बन्ध घातय घातय इति स्व, ग, ङ, माघृकापाठः ।

चतुस्त्रयेणेति कहादिचतुष्कं वमादिचतुष्कं वन्धादिचतुष्कं च ।
 त्वेभिरित्यर्थः ॥ सर्वपदादौ प्रणवशक्ती योजनीये । लक्षजपः ॥

स्वच्छो मुमुक्षोस्तु भवेदघोरः काम्यक्रियायामथ रक्तवर्णः ।
 कृष्णोऽभिचारे ग्रहवैकृते च प्रोक्तो जपः स्यादपि लक्षमानः ॥

घृतावसिक्तैस्सतिलैस्सतण्डुलैर्वा घृताप्लुतैर्हविर्भिर्वा दशांशं पुरश्चरणाहोमः ॥

अथ पूजायाः पीठविधानार्थं यन्त्रविधानमुच्यते —

हृल्लेखास्थितसाध्याक्षरविलसितकर्णिकं कलावीतं
 वर्गाष्टकात्तकेसरमन्त्ये सहळक्षयाक्षरोल्लसितम् ।
 मन्त्राक्षरत्रयोद्यद्दळमध्यदलाग्रकं च तद्ब्राह्मे
 वह्निपुराश्रसमाश्रितकरचारं प्रतिविलिख्य यन्त्रमिदम् ॥

अस्यार्थः — अष्टपत्र पत्रं विलिख्य तत्कर्णिकायां भुवनेशीं विलिख्य
 तन्मध्ये साध्यनामादीन्विलिखेत् । पुनः कर्णिकायां स्वरैः सविन्दुकैः साध्य-
 नामादीन् वेष्टयेत् । पुनर्दलमूले कादीन् मान्तान् पञ्चसु दलमूलेषु लिखित्वा, पष्ठे
 यादित्रयं सप्तमे वादित्रयं च अष्टमे सादिचतुष्टयं च विलिखेत् । पुनः
 अघोरमन्त्राक्षराणि त्रीणि त्रीणि दलमध्ये विलिखेत् । अवशिष्टाक्षराणि
 त्रीणि त्रीणि दलाग्रेषु विलिखेत् । पुनस्तद्ब्राह्मे पट्कोणं विलिख्य, तेषु
 प्राग्रक्षोनिलकोणेषु हुं इति विलिखेत् । प्रत्यगग्नीशकोणेषु फडिति विलिखेत् ॥

अस्मिन्यन्त्रमण्डले प्रासादोक्तशैवपीठे पञ्चगव्यैर्वा द्वायोदकेन वा
 पुरश्चरणकलशं संपूर्य अघोरमूर्तिं समावाह्य समर्चयेत् । अङ्गैः प्रथमाष्टतिः ।
 परशवे नमः डमरुकाय० सङ्गाय० खेटाय० वाणाय० धनुषे० शूलाय०
 फपालाय० ८ इति द्वितीयाष्टतिः । मातृभिस्त्वृतीयाष्टतिः । इन्द्रादिभिश्चतुर्थी ।
 अथवा पूर्वोक्तपञ्चाक्षरवत् पूजां कुर्यात् ॥

अथ प्रयोगः—

आज्यापामार्गसमित्तिलसर्पपपायसाज्यकैश्च पृथक् ।
रात्रौ सहस्रहोमात् भूतद्रोहादिशान्तिरुद्दिष्टा ॥

अयमर्थः— अपामार्ग-आघाडा । आज्याद्युक्तद्रव्यमाज्यान्तं च एकैकं
सहस्रसंख्यं रात्रौ क्रमेण पङ्क्तिर्दिर्नैर्जुहुयात् । पिशाचादिनिवृत्तिः ॥

प्रयोगान्तरम्—

सितकिंशुकनिर्गुण्डीकनकापामार्गजन्मनां समिधाम् ।
पृथगपि सहस्रहोमात् निग्रहमोक्षोचिराद्ग्रहाणां स्यात् ॥

निर्गुण्डी-निर्गुण्डी-नोससिल सितकिंशुकं-वेल्लुमुकुक्कु अपामार्ग-
आघाडा-नायुण्डी कनक-घोत्रा-खमत्तै एतैः पृथक् पृथक् सहस्र-
होमात् ग्रहाणां निग्रहमोक्षौ भरतः ॥

प्रयोगान्तरम्—

गव्याक्तैर्जुहुयात् पृथक् दशशतं मन्त्री मयूरेध्मकैः
भूयस्तैश्चतुरंगुलैश्च शिवपञ्चम्यां निशायां हुनेत् । इति ।

मयूरं-अपामार्ग । चतुरंगुलं-कोत्तै । शिवपञ्चमी-शुक्लपञ्चमी ।
उत्तरार्धोक्तफलमेवात्रापि द्रष्टव्यम् ॥

प्रयोगान्तरम्—

सर्पिमार्गसपञ्चगव्यचरुभिः सर्पिस्ससंपातकं
हुत्वा तं प्रतिभोजयेत् प्रतिशमं यान्त्येव सर्वे ग्रहाः ॥

अयमर्थः— मार्गमित्यपामार्गम् । सर्पिणा च अपामार्गेण च पञ्च-
गव्येन पाचितचरुणा च पुनरपि सर्पिणा चेत्येतैः पृथक्पृथक् सहस्रं हुत्वा
संपातं च गृहीत्वा, संपातं साध्यं प्रतिभोजयेत् । ग्रहपीडा नश्यति ॥

अथास्यैवाधोरमन्त्रस्य यन्त्रान्तरमुच्यते -

पट्कोणे कर्णिकायां स्फुरयुगलघृतां साध्यगर्भां च शक्तिं
कोणाख्ये प्रस्फुरद्वन्द्वकमथ विलिखेत् मन्त्रमणान्दलेषु ।
पड्वेदद्वन्द्वपड्वेदकचतुर्भुजगट्संख्यकान् बाह्यपट्के
चर्मास्त्राणं तदेतद्ब्रह्मगदभयहृद्यन्त्रमाधोरमाहुः ॥

अस्यार्थः - प्रथमं पट्कोणं विलिख्य तत्कर्णिकायां भुवनेशीं विलिखेत् ।
तदन्तः साध्यनामादीन् विलिखेत् । पुनः स्फुर स्फुर इति चतुर्भिरक्षरैः
भुवनेशीं विलिखेत् । पुनः पट्सु कोणेषु प्रस्फुर पुस्फुरेत्येकैकमक्षरं विलिखेत् ।
पुनरवशिष्टमन्त्रमणान् दलेषूपृक्तविभागेन विलिखेत् । पूर्वदले पडक्षराणि, पुन-
रपि चत्वारि, पुनश्चत्वारि, पुनप्यट्, पुनश्चत्वारि, पुनरपि चत्वारि,
पुनरपि चत्वारि पुनप्यट्, एवं क्रमेण दलेषु विलिख्य, पुनर्बाह्ये पट्कोणं
विलिख्य तेषु प्राग्रक्षोनिलकोणेषु हुं इति चर्माक्षरं विलिखेत् । प्रत्यगग्नीशकोणेषु
फडित्य-स्त्राणं विलिखेत् । इति ॥

अधोरमन्त्रजपपूजादेः फलश्रुतिः -

नतु रिपवो नच रोगा न ग्रहपीडा न शस्त्रबाधा च ।

न क्ष्वेळरुजो मर्त्यान् स्पृशन्त्यधोरास्त्रमन्त्रजापात्तान् ॥

अथ अधोरास्त्रमन्त्रप्रसङ्गात् कल्पांतरोक्तप्रकारेण अधोरभस्मविधिरप्यत्र
लिख्यते-

उशीरं चन्दनं कोष्ठं घनसारं सकुण्डुमम् ।

श्वेतार्कमूलं वाराहीलक्ष्मीक्षीरमहीरुहाम् ॥

त्वचो विल्वतरोर्मूलं शोषयित्वा सुचूर्णयेत् ।

चूर्णं व्योम्नि गृहीतेन गोमयेन विमिश्रितम् ॥

कृत्वा पिण्डानि संशोष्य संस्कृते हव्यवाहने ।

मूलेन दग्ध्वा तद्भस्म शुद्धपात्रे विनिक्षिपेत् ।
केतकीमालतीपुष्पैः वासयेत् भस्म शोधितम् ॥

अयुतं प्रजपेन्मन्त्रं स्पृष्ट्वा भस्म सुपूजितम् ।
एतदादाय दिनशः प्रातः पुण्ड्रं करोति यः ॥

तस्य रोगाः प्रणश्यन्ति कृत्याद्रोहमहाग्रहाः ।

उशीरं-वाळा । घनसारं-कर्पूरम् । वाराही-भृतालम् । लक्ष्मी-
श्रीताळी ॥